

Eğitim Modülü: Çocuk Koruma İhtiyaç Tespiti

Hedef	<i>Oturumun sonunda katılımcılar:</i> <ul style="list-style-type: none">• çocuk korumaya yönelik ihtiyaç analizinin amaç ve ilkelerini anlamış;• bu amaçla önceden hazırlanmış formları doldurmayı öğrenmiş olacaklardır.
Süre	90 dakika

1. Çocuk Korumaya Yönelik İhtiyaç Analizi Nedir?

Süre	30'
1. Slayt	<i>Çocuk Korumaya Yönelik İhtiyaç Analizi:</i> <ul style="list-style-type: none">• yasal bir arka plana dayalı olarak gerçekleştirilir (ÇHS ve IHL);• geniş bir alanı kapsar;• ele alınması gereken konuları öne çıkarır;• farklı sektörleri bünyesinde barındırır;• koordinasyon / bilgi paylaşımı gerektirir.
Notlar	<ol style="list-style-type: none">1. ÇK ilişkin Temel Kavramların işlendiği oturuma atıfla, İhtiyaç Analizinin ÇHS ve IHL'deki ilkeler (örn. çatışma durumlarında öncelikle çocuklara yardım götürülür; ayrımcılığa karşı özel önem verilir; ailelerinden ayrı kalmış, engelli ya da askere alınmış olanlar gibi savunmasız durumdaki çocuklara öncelik gösterilir vb.) gözetilerek yapıldığını vurgulayın.2. Hızla gerçekleştirilen diğer pek çok inceleme gibi bu analiz de çok sayıda unsuru kapsar ancak derinlikli olmayabilir.3. ÇK ilişkin konuların ihtiyaç analizine dahil edilmesi uzmanlara öne çıkan hususlarda ne yapmaları gerektiği konusunda yol gösterecektir.4. ÇK -eğitim, sağlık, gıda vb.- diğer sektörlerle bağlantılı olduğundan yardım faaliyetlerinin genel durumu hakkında değerlendirme yapma imkanı sağlar.5. Standardize edilmiş ihtiyaç analizi sayesinde öncelikli konulara ilişkin bilgiler toplanarak ilgili paydaşlar arasında paylaşılabilir.
2. Slayt	<i>Rehber İlkeler:</i> <ul style="list-style-type: none">• Kendinizi tanıttıktan sonra, kimin adına orada bulunduğunuzu ve soruları ne amaçla soracağınızı açıklayın.• Muhataplarınızdan onay alın.• Kimseyi tehlikeye düşürmeyin.• Beklenti yaratmaktan kaçının.• Edinilecek bilgiler yardım amacıyla kullanılacaktır.• Mevcut imkanları göz önünde bulundurun.

Notlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>İhtiyaç analizi hızlı yapılacak olsa da belirli ilkelere dayalı olarak gerçekleştirilmek durumundadır.</i> 2. <i>Muhataplardan onay alınmasından kasıt, insanların sizin neden soru sorduğunuzu ve bilginin ne amaçla kullanılacağını anlamaları anlamına gelir. Hedef kitlede kimlerin yetkili olduğundan emin olun. Onlara ait mekanlara girmek için izin alın. Hangi bilgiyi paylaşmak istediklerine onların karar vermesine izin verin.</i> 3. <i>Sizinle konuştukları için ya da size verdikleri bilgiden dolayı kimsenin tehlikeye girmesine neden olmayın. Soruları yanıtlarken rahat olmadıklarını fark ederseniz, ısrarcı olmayın. Kendinizi de tehlikeye atmayın.</i> 4. <i>Elde ettiğiniz bilgileri ilgililere aktaracağınızı ancak bunların sonucunda ne yapılacağına karar verecek kimsenin siz olmadığını ifade ederek, beklentilerin artmasından kaçının. Herhangi bir söz ya da teminat vermek sizin göreviniz değildir.</i> 5. <i>Bilgi toplamadaki amaç çocuklar ve topluluklara yardımcı olmaktır kimseyi suçlamak / soruşturma yürütmek / veri toplamak değil. Sorularınız yardıma en çok ihtiyacı olan savunmasız durumdaki insanları belirlemek dışında hiç bir amaç taşımaz.</i> 6. <i>Etkilenen topluluğun ihtiyaçlarını belirlemeye çalışırken, ellerinde bulunan mevcut imkanların ne olduğunu da tespit etmeye gayret edin.</i>
3. Slayt	<p>Çocuk Korumadaki Önemli Konular:</p> <ul style="list-style-type: none"> • hayata yönelik doğrudan tehditler • (özellikle de en savunmasız durumdakiler başta olmak üzere) temel ihtiyaçlara ulaşamama durumu • ailelerinden ayrı düşmüş ya da kayıp çocuklar • çatışan grupların içinde yer alan çocuklar • göz altında tutulan çocuklar • istismar ve tacize uğrayan çocuklar
Notlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Bu her hususu içinde barındıran bir liste değilse de, karşınıza çıkabilecek önemli olanlar mevcuttur. Liste ayrıca ihtiyaç analizi formuyla da uyumludur.</i> 2. <i>Erişememenin farklı gerekçeleri olabilir: hiç bir hizmet verilemiyordur; bazı çocuklar ayrımcılıkla karşılaşılıyor ya da hedef alınıyordur; kimilerinin özel ilgi gerektiren ihtiyaçları vardır vb.</i> 3. <i>İstismar ve taciz fiziksel olabildiği gibi ruhsal anlamda da yaşanabilir. Örn. işkence, tecavüz, cinsel istismar, çocuk işçiliği ve ihmal.</i> 4. <i>İstismar ve tacizin yaşandığı ya da çocukların çatışan gruplara dahil edildiği toplumdaki kültürel arka planı göz önüne almak gerekir. Ayrıca, insanlar istismar ve taciz gibi konuların kendi toplumlarında asla yaşanmayacağını iddia edebilirler zira bu onlar açısından yabancılarla paylaşılması gereken bir bilgi durumundadır. Oysa, açıkça konuşulmasa da her toplumda bu olaylar öyle ya da böyle yaşanır ve kriz ortamlarda yoğunlaşır. Ancak bu konuya dair bilgi almak için fazla ısrarcı olmayın.</i>

2. Çocuk Koruma İhtiyaç Analiz Formu Nasıl Doldurulur?

Süre	45'
4. Slayt	<p><i>Formun Genel Görünümü:</i> <i>Kurumlar arası çalışma grubu tarafından üretilmiş, standart bir formdur. Ek gözlemler için yer ayrılmıştır.</i></p>
Notlar	<ol style="list-style-type: none"><i>1. Kurumlar arası çalışma grubu tarafından üretilmesine ilişkin arka plan bilgisini vererek Formu katılımcılara dağıtın.</i><i>2. Ana başlıkların üzerinden geçerek hangi alanlarda bilgi edinilmek istendiğini tartışın.</i>
5. Slayt	<p><i>Bilgi Edinilmesi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"><i>• muhakeme yeteneğinizi kullanın</i><i>• doğrudan gözlem yapın</i><i>• kiminle konuşacağınızı belirleyin</i><i>• çevrede olup biteni gözlemleyin</i><i>• mümkün olduğunda üçüncü taraflarla ilgi kurun</i>
Notlar	<ol style="list-style-type: none"><i>1. Değerlendirme formunun giriş bölümünde yer alan yasal uyarı bölümünü bir katılımcının okumasını isteyin. Bu bölümü daha önceden tartıştığınız rehber ilkelerle bağlantılandırın. Tespit yaparken "zarar verme" ve "muhakeme yeteneğini kullan" ilkelerine özel dikkat çekin.</i><i>2. Basit gözlemler ve günlük konuşmalar da önemli bilgi aktarımı sağlayabilir.</i><i>3. Bilgi kaynakları arasında kadınlar, çocuklar (zira çocukların görüşleri yetişkinlerden farklı olabilir), öğretmenler, kanaat önderleri, yerel yetkililer, STK'lar, BM çalışanları vb. yer alabilir.</i><i>4. Formda yer almayan ve sorulmasında fayda olabilecek bazı açık uçlu sorular:</i><ul style="list-style-type: none"><i>• Çocuklar şu anda ne yapıyor?</i><i>• Nasıl vakit geçiriyor?</i><i>• Çocuklara ilişkin olarak şu an en çok sizi ne endişelendiriyor?</i><i>• Bu çatışma/afet/acil durum çocukları/ergenleri nasıl etkiledi?</i><i>• Neler değişti?</i><i>• Çocuklar / aileler bu durumla nasıl başa çıkıyor?</i><i>5. Bilgiyi farklı kaynaklarla doğrulayın. Yalnızca bir kimsenin sözlerini bütün durumun göstergesi olarak almayın.</i><i>6. Korunmayı gerektiren hususların çoğu kez üzeri örtülür, bu yüzden gözlemci bir tutum benimseyin. Ancak fazla ısrarcı olmayın.</i>

6. Slayt	<p><i>Formun Doldurulması:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • öznel yanıtlar • ek yorumların dahil edilmesi • öne çıkan diğer koruma konuları
Notlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Formdaki bölümlerin üzerinden olası sorulara yanıt vererek geçin. 2. Öznel yanıtlara ve olası ek bilgi, açıklama ya da detaylara ilişkin bilginin formun arkasına yazılması gerektiğini söyleyin. 3. 'Öne çıkan diğer koruma konuları' ifadesiyle ne anlatılmak istenebileceğini sorun. Katılımcılardan istismar ve taciz gibi hassas konularda forma doğrudan yazılamayacak konularda örnek vermelerini isteyin.
7. Slayt	<p><i>Veri Analizi:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • Formları ilgili kurumlara SHÇK / kamp yönetimi / UNICEF yetkilisi vb. iletin. • acil konuları derhal bildirin
Notlar	<ol style="list-style-type: none"> 1. Tamamlanan formlar en yakın yetkili makama iletilmelidir. Zaman kaybetmeyin. Değerlendirmeye ÇK alanındaki ilgili diğer paydaşlar da katılacaktır. 2. Formların analiz edilmesi biraz zaman alabilir. O nedenle, dikkatinizi çeken önemli hususları belirtmenizde fayda olabilir ancak bunu eğer mutlaka gerekiyorsa yapın. Bu tespitin amacı daha fazla araştırma gerektiren konuları belirlemektir. Dikkatinizden kaçan ya da yanlış yorumlanan hususlar olabilir. Bu yüzden, çok ses getirebilecek ya da emin olmadığınız konuları herkesle paylaşmaya kalkışmayın. Şüphenez varsa, durumu öncelikle çocuk koruma uzmanlarıyla görüşün. 3. Özel önem gerektiren acil durumları zaman kaybetmeden telefon, mail ya da faks yoluyla ilgili irtibat kişisine bildirin.

3. Önemli Hususların Gözden Geçirilmesi / Sorular

Süre	15'
------	-----